

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΣΑΒΒΑΤΟ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2020
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΘΕΜΑ Α

A1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση και δίπλα του τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Τα εργατικά σωματεία είναι οργανώσεις εργαζομένων με αντικειμενικό σκοπό την προώθηση των κοινών συμφερόντων των μελών τους και συγκεκριμένα τη βελτίωση της οικονομικής τους κατάστασης.

Σωστό

Σελ. 14 σχολικού: «Τα εργατικά σωματεία είναι οργανώσεις εργαζομένων με αντικειμενικό σκοπό την προώθηση των κοινών συμφερόντων των μελών τους και συγκεκριμένα τη βελτίωση της οικονομικής τους κατάστασης.»

β. Όταν η ελαστικότητα ζήτησης ενός προϊόντος ως προς την τιμή του είναι σε απόλυτη τιμή μεγαλύτερη από τη μονάδα ($|E_D| > 1$), τότε μια αύξηση της τιμής του θα προκαλέσει αύξηση της συνολικής δαπάνης των καταναλωτών για το προϊόν αυτό (*ceteris paribus*).

Λάθος

Σελ. 45 σχολικού: «Στην ελαστική ζήτηση η ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας είναι μεγαλύτερη από την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής (σε απόλυτες τιμές). Επομένως, τη συνολική δαπάνη θα επηρεάζει

κάθε φορά η μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή, δηλαδή η μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας.»

Σωστή διατύπωση: Όταν η ζήτηση είναι ελαστική, η αύξηση της τιμής μειώνει τη συνολική δαπάνη των καταναλωτών για το προϊόν (*ceteris paribus*).

γ. Η καμπύλη του μέσου προϊόντος κατερχόμενη τέμνει πάντοτε την καμπύλη του οριακού προϊόντος στο σημείο όπου το οριακό προϊόν λαμβάνει τη μέγιστη τιμή του.

Λάθος

Σελ. 59 σχολικού: «Η καμπύλη του οριακού προϊόντος τέμνει πάντοτε την καμπύλη του μέσου προϊόντος από πάνω προς τα κάτω στη μέγιστη τιμή του.»

Σωστή διατύπωση: Η καμπύλη του οριακού προϊόντος κατερχόμενη τέμνει την καμπύλη του μέσου προϊόντος στη μέγιστη τιμή του μέσου προϊόντος.

δ. Η αύξηση του εισοδήματος των καταναλωτών και η ταυτόχρονη μείωση της τιμής ενός κανονικού αγαθού μπορεί να μη μεταβάλλει τη ζητούμενη ποσότητα του αγαθού.

Λάθος

Σελ. 35 σχολικού: «Για τα περισσότερα αγαθά, τα οποία ονομάζονται και κανονικά αγαθά, όταν αυξάνεται το μέγεθος του εισοδήματος, αυξάνεται και η ζήτησή τους, και, όταν μειώνεται το μέγεθος του εισοδήματος, μειώνεται και η ζήτησή τους.»

Σωστή διατύπωση: Η αύξηση του εισοδήματος αυξάνει τη ζήτηση του κανονικού αγαθού, ενώ η μείωση της τιμής του αυξάνει τη ζητούμενη ποσότητά του. Οι δύο μεταβολές αυξάνουν τη ζητούμενη ποσότητα του αγαθού.

ε. Καθώς αυξάνεται η παραγωγή ενός προϊόντος, αυξάνεται και το μεταβλητό κόστος παραγωγής της επιχείρησης.

Σωστό

Σελ. 62 σχολικού: «Η καμπύλη του μεταβλητού κόστους ξεκινά από την αρχή του άξονα και ανέρχεται, καθώς αυξάνεται η ποσότητα του προϊόντος. Στην αρχή η αύξηση του μεταβλητού κόστους είναι αργή και στη συνέχεια γίνεται έντονη. Αυτό οφείλεται στο νόμο της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης που διέπει την παραγωγή.»

Μονάδες 15

Για τις παρακάτω προτάσεις Α2 και Α3 να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της κάθε πρότασης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Α2. Η Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων μιας οικονομίας μετατοπίζεται προς τα δεξιά, όταν

- α. μειωθεί το εργατικό δυναμικό.
- β. αυξηθεί το ποσοστό ανεργίας.
- γ. χρησιμοποιηθούν μηχανήματα που ήταν αχρησιμοποίητα.
- δ. βελτιωθεί η τεχνολογία παραγωγής των αγαθών.

Μονάδες 5

Σωστή απάντηση: δ.

Σελ. 20 σχολικού: «Μόνον αν αυξηθούν αρκετά οι ποσότητες των παραγωγικών συντελεστών της οικονομίας ή αν βελτιωθεί αρκετά η τεχνολογία της παραγωγής ή αν υπάρξει συνδυασμός των δύο. Στις περιπτώσεις αυτές η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων μετατοπίζεται προς τα δεξιά και μπορεί να πάρει τη θέση Α'Β'Γ'Δ'Ε'Ζ', οπότε ο συνδυασμός που αντιστοιχεί στο σημείο Μ τώρα είναι εφικτός.»

A3. Σε ένα συγκεκριμένο μήνα στην αγορά του καφέ ζητούνται 10 τόνοι καφέ στην τιμή των 6€ ανά κιλό. Τον επόμενο μήνα ζητούνται 12 τόνοι καφέ στην τιμή των 6,5€ ανά κιλό. Ποιο από τα παρακάτω γεγονότα δικαιολογεί αυτό το αποτέλεσμα;

- α.** Η αύξηση της τιμής της ζάχαρης, που είναι συμπληρωματικό αγαθό του καφέ.
- β.** Η μείωση του εισοδήματος των καταναλωτών με δεδομένο ότι ο καφές είναι κανονικό αγαθό.
- γ.** Η αύξηση της τιμής του τσαγιού, που είναι υποκατάστατο αγαθό του καφέ.
- δ.** Η προσδοκία μελλοντικής μείωσης της τιμής του καφέ.

Μονάδες 5

Σωστή απάντηση: γ.

Σελ. 35 σχολικού: «Η ζήτηση ενός αγαθού μεταβάλλεται προς την ίδια κατεύθυνση με τη μεταβολή της τιμής του υποκατάστατου αγαθού.»

Η αύξηση της τιμής του τσαγιού αυξάνει τη ζήτηση του καφέ. Έτσι, μπορεί να αυξηθεί η ζητούμενη ποσότητα του καφέ παρά την αύξηση της δικής του τιμής.

ΘΕΜΑ Β

B1. Να αναφέρετε τις τέσσερις (4) κατηγορίες οικονομικών προβλημάτων που μελετά η Πολιτική Οικονομία.

Μονάδες 8

Σελ. 9 σχολικού

Αντικείμενο της Πολιτικής Οικονομίας (ή της Οικονομικής Επιστήμης) είναι η μελέτη των οικονομικών προβλημάτων που δημιουργούνται μέσα σε μια κοινωνία. Τα προβλήματα αυτά είναι πολλά και ποικίλα. Όμως μπορούν να καταταγούν σε τέσσερις κατηγορίες, που μπορούν να εκφραστούν με τη μορφή ερωτημάτων ως εξής:

- (i) Ποια προϊόντα παράγονται σε μια κοινωνία και σε τι ποσότητες, (σε μια ορισμένη χρονική περίοδο, π.χ. ένα έτος);
- (ii) Με ποιον τρόπο παράγονται αυτά τα προϊόντα;
- (iii) Πώς γίνεται η διανομή των προϊόντων στα μέλη της κοινωνίας;
- (iv) Πώς μπορεί να αυξηθεί η ποσότητα των παραγόμενων προϊόντων, πώς δηλαδή αναπτύσσεται η οικονομία μιας κοινωνίας;

B2. Να αναλύσετε το Κύριο Οικονομικό Πρόβλημα.

Μονάδες 17

Σελ. 17–18 σχολικού

Μετά την ανάλυση των βασικών εννοιών που είναι απαραίτητες για την εξέταση των επιμέρους οικονομικών προβλημάτων, είναι σκόπιμο να διατυπωθεί ρητά η ουσία του κύριου ή γενικού οικονομικού προβλήματος, από το οποίο προέρχονται όλα τα άλλα οικονομικά προβλήματα.

Το οικονομικό πρόβλημα κάθε κοινωνίας προέρχεται από τη διαφορά που υπάρχει μεταξύ του πλήθους των αναγκών που οι άνθρωποι επιδιώκουν να ικανοποιήσουν και του περιορισμένου όγκου των αγαθών που υπάρχουν για την ικανοποίηση αυτών των αναγκών. Με άλλα λόγια, τα αγαθά που διαθέτει μια οικονομία βρίσκονται σε έλλειψη σχετικά με τις ανάγκες των ανθρώπων. Η ουσία λοιπόν του οικονομικού προβλήματος βρίσκεται στη σχετική έλλειψη ή στενότητα των αγαθών. Αυτήν ακριβώς την έλλειψη αγαθών προσπαθούν οι άνθρωποι να ξεπεράσουν με την οργανωμένη δραστηριότητα, με την ανάπτυξη της τεχνολογίας, με την εξεύρεση νέων παραγωγικών πόρων κτλ.

Είδαμε στα προηγούμενα ότι κάθε οικονομικό αγαθό είναι αποτέλεσμα παραγωγικής διαδικασίας, στην οποία χρησιμοποιούνται οι συντελεστές της παραγωγής. Κατά συνέπεια, η σχετική έλλειψη αγαθών είναι στην πραγματικότητα έλλειψη παραγωγικών συντελεστών. Το πρόβλημα αυτό είναι μόνιμο και απασχολεί κάθε κοινωνία.

Για να αντιληφθείτε καλύτερα την τεράστια σημασία της σχετικής έλλειψης αγαθών προσπαθήστε να φανταστείτε πώς θα ήταν οργανωμένη η ανθρώπινη κοινωνία και τι θα έκαναν οι άνθρωποι, αν ζούσαν σε απόλυτη αφθονία, χωρίς να παράγουν, για παράδειγμα αν τα αγαθά έπεφταν σαν “μάννα εξ ουρανού”.

ΘΕΜΑ Γ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας μιας υποθετικής επιχείρησης που λειτουργεί στη βραχυχρόνια περίοδο παραγωγής:

L	Q	TC	VC	AVC	MC
0	0	60		–	–
1	4	120	60	15	15
2	10	180	120	12	10
3	18	240	180		7,5
4	24		240	10	
5	28	360	300	10,7	
6				12	30

Γ1. Να μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας και να συμπληρώσετε τα κενά, παρουσιάζοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς.

Μονάδες 8

Στη μηδενική παραγωγή το μεταβλητό κόστος είναι μηδέν. Άρα:

$TC = FC + VC \Leftrightarrow FC = TC_0 - VC_0 = 60 - 0 = 60$ χρηματικές μονάδες

$TC = FC + VC \Leftrightarrow VC_0 = TC_0 - FC = 60 - 60 = 0$ χρηματικές μονάδες

$AVC = \frac{VC}{Q} \Leftrightarrow AVC_{18} = \frac{180}{18} = 10$ χρηματικές μονάδες ανά μονάδα προϊόντος

$TC = FC + VC \Leftrightarrow TC_{24} = 60 + 240 = 300$ χρηματικές μονάδες

$MC = \frac{\Delta VC}{\Delta Q} \Leftrightarrow MC_{24} = \frac{240 - 180}{24 - 18} = 10$ χρηματικές μονάδες ανά μονάδα προϊόντος

$$MC = \frac{\Delta VC}{\Delta Q} \Leftrightarrow MC_{28} = \frac{300 - 240}{28 - 24} = 15 \text{ χρηματικές μονάδες ανά μονάδα προϊόντος}$$

Για $L = 6$:

$$AVC = \frac{VC}{Q} \Leftrightarrow 12 = \frac{VC}{Q} \Leftrightarrow VC = 12 \cdot Q \quad (1)$$

Αντικαθιστούμε την (1) στον τύπο του οριακού κόστους:

$$MC = \frac{\Delta VC}{\Delta Q} \Leftrightarrow 30 = \frac{12 \cdot Q - 300}{Q - 28} \Leftrightarrow 30 \cdot (Q - 28) = 12 \cdot Q - 300$$

$$\Leftrightarrow 30 \cdot Q - 840 = 12 \cdot Q - 300 \Leftrightarrow 18 \cdot Q = 540 \Leftrightarrow Q = 30$$

μονάδες προϊόντος

$$AVC = \frac{VC}{Q} \Leftrightarrow 12 = \frac{VC_{30}}{30} \Leftrightarrow VC_{30} = 12 \cdot 30 = 360 \text{ χρηματικές}$$

μονάδες

$$TC = FC + VC \Leftrightarrow TC_{30} = 60 + 360 = 420 \text{ χρηματικές μονάδες}$$

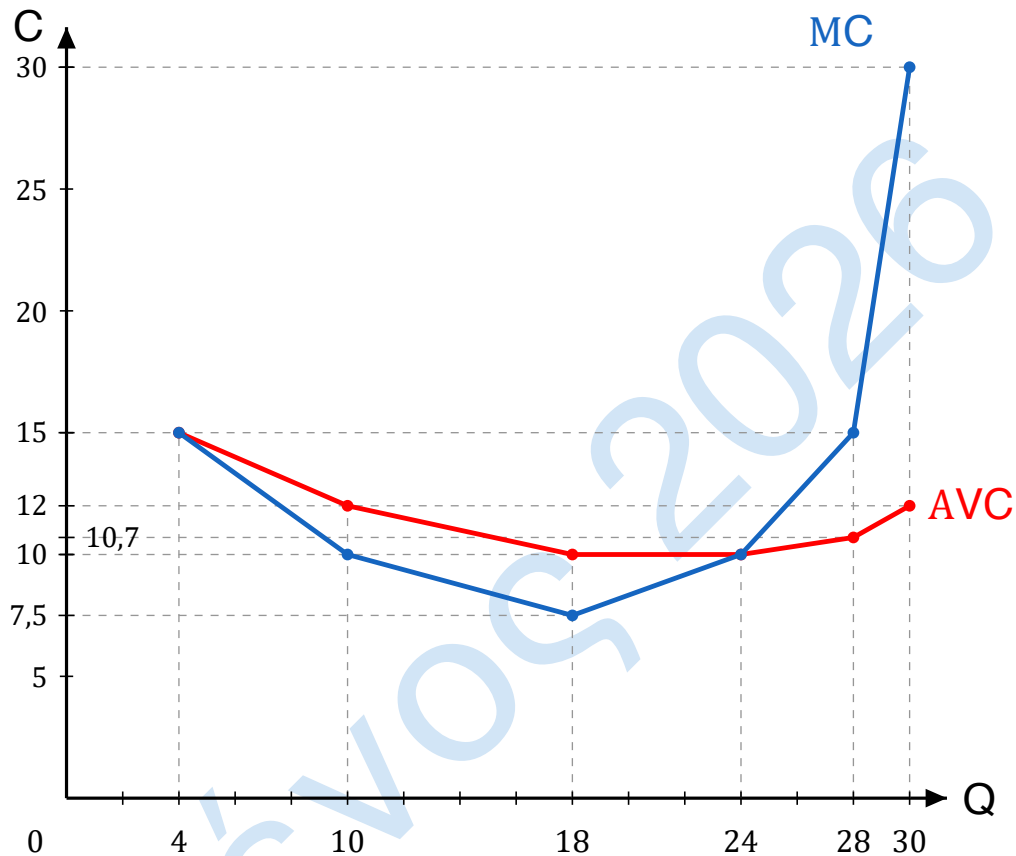
Ο συμπληρωμένος πίνακας είναι:

L	Q	TC	VC	AVC	MC
0	0	60	0	–	–
1	4	120	60	15	15
2	10	180	120	12	10
3	18	240	180	10	7,5
4	24	300	240	10	10
5	28	360	300	10,7	15
6	30	420	360	12	30

Γ2. Να σχεδιαστούν οι καμπύλες του Μέσου Μεταβλητού Κόστους (AVC) και του Οριακού Κόστους (MC) στο ίδιο διάγραμμα.

Μονάδες 4

Γ3. Να διατυπώσετε τον νόμο της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης.

Μονάδες 7

Σελ. 57 σχολικού

Ο νόμος της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης δηλώνει ότι στη βραχυχρόνια περίοδο παραγωγής, δηλαδή στην περίοδο που υπάρχει ένας τουλάχιστον σταθερός παραγωγικός συντελεστής, υπάρχει ένα σημείο μέχρι το οποίο η διαδοχική προσθήκη ίσων μονάδων του μεταβλητού συντελεστή δίνει συνεχώς μεγαλύτερες αυξήσεις στο συνολικό προϊόν.

Πέρα από το σημείο αυτό κάθε διαδοχική ίση αύξηση του μεταβλητού συντελεστή θα δίνει όλο και μικρότερες αυξήσεις στο συνολικό προϊόν, δηλαδή, το οριακό προϊόν του μεταβλητού συντελεστή αρχικά αυξάνεται και μετά μειώνεται.

Γ4. Έστω ότι αυξάνεται η παραγωγή από 18 σε 22 μονάδες. Πόσο θα αυξηθεί το συνολικό κόστος της επιχείρησης;

Μονάδες 6

Το διάστημα από 18 έως 22 μονάδες παραγωγής ανήκει στο διάστημα από 18 έως 24 μονάδες, όπου $MC = 10$.

$$MC = \frac{\Delta TC}{\Delta Q} \Leftrightarrow 10 = \frac{\Delta TC}{22 - 18} \Leftrightarrow \Delta TC = 10 \cdot (22 - 18) = 40$$

χρηματικές μονάδες

ΘΕΜΑ Δ

Για ένα αγροτικό προϊόν με γραμμικές συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς η τιμή ισορροπίας είναι $P_0 = 8$ χρηματικές μονάδες και η ποσότητα ισορροπίας είναι $Q_0 = 400$ μονάδες προϊόντος. Το κράτος επιβάλλει κατώτατη τιμή πώλησης του προϊόντος $P_K = 10$ χρηματικές μονάδες, με αποτέλεσμα η προσφερόμενη ποσότητα να γίνει 450 μονάδες προϊόντος και να παρουσιαστεί πλεόνασμα 200 μονάδων προϊόντος, το οποίο αγοράζει το κράτος στην τιμή παρέμβασης.

Δ1. Να υπολογίσετε τη συνολική δαπάνη των καταναλωτών στην κατώτατη τιμή P_K , που έχει ορίσει το κράτος.

Μονάδες 6

$$\text{Πλεόνασμα} = Q_S - Q_D \Leftrightarrow 200 = 450 - Q_D$$

$$\Leftrightarrow Q_D = 450 - 200 = 250 \text{ μονάδες προϊόντος}$$

$$\Sigma \Delta = P_K \cdot Q_D \Leftrightarrow \Sigma \Delta = 10 \cdot 250 = 2.500 \text{ χρηματικές μονάδες}$$

Δ2. Να υπολογιστεί το χρηματικό όφελος των παραγωγών μετά την επιβολή της κατώτατης τιμής P_K .

Μονάδες 6

Πριν από την παρέμβαση του κράτους:

$$\Sigma E = P \cdot Q \Leftrightarrow \Sigma E_0 = P_0 \cdot Q_0 = 8 \cdot 400 = 3.200 \text{ χρηματικές}$$

μονάδες

Μετά την παρέμβαση του κράτους οι παραγωγοί πωλούν όλη την προσφερόμενη ποσότητα στην κατώτατη τιμή:

$$\Sigma E = P \cdot Q \Leftrightarrow \Sigma E_K = P_K \cdot Q_S = 10 \cdot 450 = 4.500 \text{ χρηματικές}$$

μονάδες

$$\text{Όφελος: } \Delta \Sigma E = \Sigma E_K - \Sigma E_0 \Leftrightarrow \Delta \Sigma E = 4.500 - 3.200 = 1.300$$

χρηματικές μονάδες

Δ3. Να υπολογίσετε την ελαστικότητα προσφοράς ως προς την τιμή, από την τιμή ισορροπίας στην κατώτατη τιμή.

Μονάδες 4

$$E_S = \frac{\Delta Q_S}{\Delta P} \cdot \frac{P_0}{Q_0} \Leftrightarrow E_S = \frac{450 - 400}{10 - 8} \cdot \frac{8}{400} = 0,5$$

Δ4. Το κράτος πουλάει όλο το πλεόνασμα του προϊόντος που αγόρασε σε αγορά του εξωτερικού, στην τιμή $P = 9$ χρηματικές μονάδες. Να υπολογίσετε την τελική επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, μετά από την αγορά και την πώληση του πλεονάσματος.

Μονάδες 7

$$\text{Κρατική δαπάνη} = P_K \cdot \text{Πλεόνασμα}$$

$$\Leftrightarrow \text{Κρατική δαπάνη} = 10 \cdot 200 = 2.000 \text{ χρηματικές μονάδες}$$

$$\text{Έσοδα πώλησης} = P \cdot \text{Πλεόνασμα}$$

$$\Leftrightarrow \text{Έσοδα πώλησης} = 9 \cdot 200 = 1.800 \text{ χρηματικές μονάδες}$$

$$\text{Τελική επιβάρυνση} = \text{Κρατική δαπάνη} - \text{Έσοδα πώλησης}$$

$$\Leftrightarrow \text{Τελική επιβάρυνση} = 2.000 - 1.800 = 200 \text{ χρηματικές}$$

μονάδες

Δ5. Ποιος είναι ο σκοπός του κράτους, όταν επιβάλλει κατώτατες τιμές;

Μονάδες 2

Σελ. 101 σχολικού: «Σκοπός του κράτους, όταν επιβάλλει κατώτατες τιμές, είναι η προστασία του παραγωγού. Οι τιμές παρέμβασης ή ασφάλειας των γεωργικών προϊόντων είναι μια κατηγορία κατώτατων τιμών, προκειμένου να προστατευτεί το εισόδημα των αγροτών.»

ΜΠένετος 2026